

AUGUSTI LAUDES.

ODE XV.

*Se non esse idoneum ad canenda Lyricis verba
Augusti encomia.*

Phoebus voleat pralia me loqui,
Vicias & urbis, increpuit lyra,
Ne parva Tyrrhenum per aquor
Vela darem. Tua, Cæsar, atas
Fruges & agris retrulit uberes,
Et signa nostro restituit Jovi
Drepta Parthorum superbis
Postibus, & vacuum duellis
Janum Quirini clausit, & ordinem
Rectum evaganti fræna licentia
Injecit, emovitque culpas,
Et veteris revocavit artus;
Per quas Latinum nomen, & Italz
Crevere vires, famaque, & Imperi
Porrecta majestas ad ortum
Solis, ab Hesperio cubili.
Custode rerum Cæsare, non furor
Civilis, aut vis exiget otium
Non ira, quæ procudit enseis,
Et miseras inimicat urbis.
Non qui profundum Danubium bibunt,
Edixa rumpent Julia; non Getz,
Non Seres, infidiles Persæ,
Non Tanaim prope flumen orti.
Nosque & profestis lucibus, & sacris,
Inter jocosu[m] munera Liberi,

Cum

LIBER IV.

115

Cum prole, matronisque nostris,
Rite Deos prius apprecati,
Virtute functos more patrum dices,
Lydis remisto carmine tibiis
Trojamque, & Anchisen, & aliaz
Progeniem Veneris canemus.

Q. HORATII
FLACCII
EPODON

LIBER.

AD MÆCENATEM.

ODE I.

Macenni ad bellum Atticum proficiens comitem se
offert, non tam, quod praesentia sua quicquam com-
modi sit ei altatus, quam quod minus de salute
eius sollicitus sit futurus.

I Bis Liburnis inter alta navium,
Amice, propugnatula;
Paratus omne Cesaris periculum
Subire, Mæcenæ, tuo
Quid nos, quibus te vita si superstite?
Jucunda si contra, gravis?
Utrumque jussi persecuerum otium
Non dulce, ni tecum simil;

An

An hunc laborem mente latruri, decet
Qua ferre non molleis viros?
Feremus: & te vel per Alpium juga,
Inhospitalem & Caucasum,
Vel occidentis usque ad ultimum sinum,
Forti sequemur pectore.
Roges, tuum labore quid juvem meo,
Imbellis, ac firmus parum?
comes minore sin futurus in metu,
Qui major absenteis habet:
Ut assidens implumbibus pullis avis
Serpentium allapsus timerat
Magis relictis non, ut sit auxili
Latura plus presentibus.
Libenter hoc & omne militabatur
Bellum in tua spem gratia:
Non ut juvenis illigata pluribus
Aratra nitantur mea:
Pecusve Calabris ante sidus servidum
Lucana mutet pascuis:
Neque ut supini villa cadens Tusculi
Circæa tangat moenia:
Satis superque me benignitas tua
Ditavit cahaud paravero,
Quod aut avarus ut Chremes terra premam:
Discinctus aut perdam ut nepos.

Varias vita rustica laudes haec, ode complectitur: pre-
servit vero ab animi tranquillitate, & frugali-
tate eam laudat.

B Eatus ille, qui procul negotiis,
Ut præsca gens mortalium,

Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore?
Neque excitatus classico miles trufi,
Neque horret iratum mares,
Forunque vitat, & superba civium
Potentiorum limina.
Ergo aut adulta vitium propagine
Altas maritat populos;
Inutilesve falce ramos amputans,
Feliciores inserit;
Aut in reducta valle mugientium
Prospectat erranteis greges;
Aut pressa puris mella condit amphoris:
Aut tondet infirmas oveis.
Vel, cum decorum mitibus pomis caput
Autumnus agris exultit,
Ut gaudet insitiva decerpens pyra,
Certantem & uvam purpze,
Qua muneretur te, Priape, & te, pater
Sylvane, tutor finium!
Liber jacere modo sub antiqua illice,
modo tenaci gramine:
Labuntur altis interim rivis aquæ,
Queruntur in silvis aves,
Fontesque lymphis obstrepunt manantibus,
Somnos quod invicta levies,
At cum tonantis annus hibernus Jovis
Imbreis, nivesque comparat,
Aut trudit acreis hinc, & hinc multa cane,
Apros in obstanteis plagas,
Aut amite levi rara tendit retia,
Turdis edacibus dolos,
Padivumve leporum, & advenam laqueo gruem,
Jucunda captat præmia.

Quis non malarum, quas amor curas haber,
Hæc inter obliiscitur?
Quod si pudica mulier in partem juver,
Domum, atque dulceis liberos,
(Sabina qualis, aut perusta solibus
Pernicis uxor Appuli)
Sacrum vetustis exstruat lignis focum
Lassi sub adventum viri,
Claudensque textis eratibus latum pecus,
Distenta siccet uberas;
Et horna dulci vina promiens dolio,
Dapes inemptas appetit:
Non me Lætrina juverint conchylia,
Magisve rhombus, aut scari,
Si quos Eois stronata fluctibus
Hyems ad hoc vertat mare.
Non Afra apis descendat in ventrem meum.
Non Attagen Ionicus
Juncundior, quam lecta de pinguissimis
Oliva ramis arborum,
Aut herba Lapathi prata amantis, & gravi
Malva salubres corpori,
Vel agna festis casa Terminalibus,
Vel hoedus creptus lupo:
Has inter epulas, ut juvar pastas oveis
Videre properanteis domum:
Videre fessos vomerat inversum boves
Collo trahenteis languidos
Positosque vernas, ditis examen domus,
Circum renidenteis Læcis:
Hæc ubi locutus foenerator Alphius,
Jam jam futurus rusticus,
Omnem iedegit Idibus pecuniam
Quarit Calendas ponere.

AD DOMÆCENATEMAM

O D E IIII.

Alii detestatio.

Parentis olim si quis impia manu
Senile guttur fregerit,
Edat cicutis allium nocentius.
O dura messorum illa!
Quid hoc veneni sevit in praecordiis:
Num viperinus his crux
Incoctus herbis me feſſelli: an malas
Canidia tractavit dapes?
Ut Argonautas præter omnis candidum
Medea mirata est ducem,
Ignota tauris illigaturum juga,
Perunxit hoc Iasonem:
Hoc deliburis ulta donis pellicem,
Serpente fugit alite,
Nec tantus unquam siderum insedit vapor:
Siculicæ Apulie:
Nec manus humeris efficacis Herculis:
Inarsit æstuosius.
At si quid unquam tale concupiveris,
Jocose Mæcenæ, precor,
Manum puella savio opponat tuo,
Extrema & in sponda cubet.

IN MÆNAM LIBERTUM POMPEJI MAGNI.

ODE IV.

In ejus, ex mutata conditione, arrogantiam invicitur.

L Upis, & agnis quanta sortico obtigit,
Tecum mihi discordia est,
Ibericis peruste funibus latus,
Et crura dura compede.
Licer superbus ambules pecunia,
Fortuna non mutat genus.
Videsne sacram metiente te viam
Cum bis trium ulnarum toga,
Ut ora veteat huc & hue cunctum
Liberrima indigatio?
Sectus flagellis hic triunviralibus
Præconis ad fastidium,
Arat Falerni mille fundi jugera,
Et Appiam mannis terit?
Sedilibusque magnus in primis eques,
Othonem contempto , sedet?
Quid attinet tot ora navium gravi
Rosrata duci pondere
Contra latrones , atque servilem manum?
Hoc , hoc tribuno milium.

IN

IN CANIDIAM.

ODE V.

*Loquentem inducit puerum quendam , quem aliquæ venefi-
ca sub terra defoderant mento tenuis , fame necandum ,
ut ex ejus jecore , & medulla , poculum amatorum con-
ficerent. Hujus preces primum , deinde imprecatio-
nes adversus eas describit. Existimatur autem Cratidiam
Canidia nomine significare .*

AT, ô Deorum quidquid in celo rēgic
Terras , & humanum genus:
Quid ister fert tumultus ? & quid omnium
Vultus in unum me truces?
Per liberos te , si vocata partibus
Lucina veris affuit:
Per hoc inane purpura decus precor ,
Per improbatum hæc Jovem .
Quid ut noverca me intueris , aut uti
Petita ferro bellua?
Ut hæc trementi questus ore constitit
Insignibus ratis puer.
Impube corpus , quâle posset impia ,
Mollire Tracum pectora:
Canidia brevibus implicata viperis
Crincis , & incomptum caput ,
Jubet sepulcris caprificos erutas ,
Jubet cypressus funebreis ,
Et undæ turpis ova ranæ sanguine ,
Plumanque nocturnæ strigis .
Herbasque , quas Iolcos , atque Iberia
Mittit venenorum ferax ,

I

Et

Et ossa ab ore rapta jejuna canis.
 Flammis aduri Colchicis.
 At expedita Sagana per totam domum
 Spargens avernaleis aquas,
 Horret capillis ut marinus asperis
 Echinus , aut Laurens apér,
 Abacta nulla Veja conscientia,
 Ligonibus duris humum
 Exauriebat ingemens laboribus:
 Quo posset infossus puer
 Longo die bis , terque mutat̄ dapis
 Inemori spectaculo:
 Cum prominetet ore , quantum extant aqua
 Suspensa mento corpora:
 Exesa uti medulla , & aridum jecur
 Amoris esset poculum:
 Interminato cum semel fix̄ cibo
 Intabuisserunt pupula:
 Non defuisse masculū libidinis
 Ariminensem Foliam,
 Et oriosa credidi Napolis,
 Et omne vicinum oppidum:
 Quā sidera excantata voce Thessala,
 Lunamque calo deripit.
 Hic irresecutum sēva dente livido
 Canidia rodens pollicem,
 Quid dixit? aut quid tacuit? O rebus meis
 Non infideles arbitra
 Nox , & Diana , qua silentium regis,
 Arcana cum fiant sacra;
 Nunc nunc adeste : nunc in hostileis domos
 Iram . atque numen vertite:
 Formidelosis dum latent silvis ferz̄
 Dulcis sopore languidz,

Semen , quod omnes rideant , adulterum
 Lattent Suburranæ canes,
 Nardo perunctum , quale non perfectius
 M̄cæ laborarunt manus.
 Quid accidit? cur dira barbaræ minus
 Venena Medea valent?
 Quibus superbam fugit ulta pellicem
 Magni Creontis filiam:
 Cum palla , tabo munus imbutum , novam
 Incendio nupream abstulit.
 Atqui nec herba , nec latens in asperis
 Radix fecellit me locis.
 Indormit unctis omnium cubilibus
 Oblivione pellicum.
 Aha! solutus ambulat veneficæ
 Scintioris carmine.
 Non usitatis , Vare , potionibus,
 (O multa fleturum caput !)
 Ad me recurret: nec vocata mens tua
 Marsis redibit vocibus:
 Majus parabo : majus infandam tibi
 Fastidienti poculum.
 Priusque cælum sidet inferius mari,
 Tellure projecta super.
 Quam non amore sic mei flagres , uti
 Bitumen atris ignibus.
 Sub hæc puer jam non ut ante , mollibus
 Lenire verbis impias:
 Sed dubius unde rumperet silentium ,
 Misit Thyestæas preces.
 Venena , magnum fas , nefasque , non valent
 Converteare humanam vicem.
 Diris agam vos : dira detestatio
 Nulla expiatur victima.

Quin , ubi perire jussus expiravero,
Nocturnus occurram furor:
Petamque vultus umbra curvis unguibus;
Quæ vis Deorum est Majum:
Et inquietis assidens præcordiis.
Pavore somnos auferam.
Vos turba vacat hinc hinc & saxis petens,
Contundet obsecnas anus.
Post insepta membra different lupi,
Et Exquiline alitæ alites.
Neque hoc parentes, heu mihi superscites
Efugere spectaculum.

IN CASSIUM SEVERUM, POETAM
maledicuum.

ODE VI.

Quid immerentis hospites vexas , canis,
Ignavus adversum lupos?
Quin huc inancis , si potes , vertis minas,
Et me remorsurum petis?
Nam qualis aut Molossus , aut fulvus Lacon,
Amica vis pastoribus,
Agam per altas aere sublata nivcis,
Quæcumque præcedet fera.
Tu , cum timenda voce complesti remus,
Projectum odoraris cibum.
Cave , cave : namque in malos aspernimus
Parata tollo cornua:
Qualis Lycambæ spretus infido gener,
Aut acer hostis Bupalo.
An si quis atro dente me petiverit,
Inuitus ut flebo puer?

AD

AD POPULUM ROMANUM.

IN VELLUM CIVILE GESTUM
hinc Bruto, & Cassio, illinc Octaviano, M. Antonio, & M. Lepido Duciis.

ODE VII.

Quo , quo , scelesti , ruitis ? aut cur dexteris
Aptantur enses conditi?
Parumne campis , atque Nepruno super
Fusum est Latini sanguinis?
Non ut superbas invida Carthaginis
Romanus arceis præteret:
Intactus aut Britannus ut descenderet,
Sacra catenatus via:
Sed ut , secundum vota Parthorum , sua
Urbs hac perficit dextera.
Neque hic lupis mos , nec fuit leonibus
Unquam , nisi in dispar genus.
Furore cœcos , an rapit vis acrior?
An culpa ? responsum date.
Tacent : & ora pallor albus incicit,
Mentesque perculta stupent.
Sic est : acerba fata Romanos agunt,
Scelusque frater næc necis:
Ut immerentis fluxit in terram Remi
Sacer nepotibus crux.

I 3

IN

IN ANUM LIBIDINOSAM.

ODE VIII.

ROgare longo putidam te s^eculo,
Vireis quid enervet meas?
Cum sit tibi dens ater, & rugis vetus
Frontem senectus exaret;
Hierque turpis inter aridas nateis
Podex, velut crudel bovis:
Sed incitat me peccus, & mammæ putres,
Equina quales ubera:
Venterque mollis, & femur tumentibus
Exile suris additum.
Esco beatas funus, atque imagines
Ducant triumphales tuum:
Nec sit marita quæ rotundioribus
Onusta bacis ambulet.
Quid, quod libelli Stoici inter serico:
Jaceret pulvillo amant?
Illirerati num minus nervi rident?
Minusve languet fascinum?
Quod ut superbo provokes ab inguine,
Ore adlaborandum est tibi.

AD MÆCENATEM.

ODE IX.

Prasenit voluptatem, quam est perecipiturus, cum Au-
gustus de Antonio, & Cleopatra triumphum agat.
Quando o reposum Cœcubum ad festas dapes,
Victore latus Cœsare,
Tecum sub alta (sic Jovi gratum) domo,
Beate Mæcenas, bibam!

LIBER.

127

Sonante mistum tibiis carmen lyra,
Hac Dorium, illis Barbarum:
Ut nuper, actus cum freto Neptunius
Dux fugit uestis navibus,
Minatus urbi nincla, quæ detraxerat
Servis amicus perfidis.
Romanus (heu posteri negabitis)
Emancipatus feminæ,
Fert vallum, & armas miles, & spadonibus
Servire rugosis potest;
Interque signa turpe militaria
Sol aspicit conopœum.
Ad hoc frementis verterunt bis mille equos
Galli, canentes Casarem:
Hosceliumque navium portu latent
Puppes sinistrorum citæ.
Io Triumph, tu moraris aureos
Curru, & intactas boves.
Io Triumph: nec Jugurthino parem
Bello reportasti ducem:
Neque Africanum, cui super Carthaginem
Virtus sepulcrum condidit.
Terra, marique victus, hostis Punico
Lugubre mutavit sagum.
Aut ille centum nobilem Cretam urbibus
Venis iturus non suis.
Exercitatas aut petit Syreteis noto,
Aut fertur incerto mari.
Capaciores affer hue, puer, scyphos,
Aut Chia vina, aut Lesbia,
Vel, quod fluentem nuseam coerceat,
Metire nobis Cœcubum.
Curam, metumque Cœsaris rerum juvat.
Dulci Lyxo solvere.

IN MAVIUM.

ODE X.

Tempestatem, & naufragium ei imprecatur.

MAla soluta navis exit alite,
Ferens olentem Mægiūm.
Ut horridis utrumque verberes latus,
Auster, memento fluctibus.
Niger rudentes Eurus, inverso mari,
Fractosque remos differat.
Insurgat Aquilo, quantus altis montibus
Fraagit trementeis ilicis.
Nec sidus atra nocte amicum appareat:
Qua tristis Orion cedit:
Quietio nec feratur æquore,
Quam Graja viatorum manus;
Cum Pallas uto vertit iram ab Ilio
In impiam Ajacis ratem.
O quantus instat navitis sudor tuis,
Tibique pallor luteus,
Et illa non virilis ejulatio,
Preces & aversum ad Jovem:
Jonius udo cum remugiens sinus,
Noto carinam ruperit,
Optima quod si præda curvo litora
Projecta mergos juveris,
Libidinosus immolabitur caper,
Et agna Tempestatisbus.

AD PETTIUM.

ODE XI.

*Se amore captum, non posse ad versus fatiendos operam,
studiumve conferre.*

PEti, nihil me, sicut antea, juvat
Scribere versiculos, amore percussum gravis
Amore, qui me prater omnes expedit
Mollibus in pueris, aut in puellis urere,
Hie terius december, ex quo destiti,
Inachia furere, silvis honorem decuit.
Heu me, per urbem (nam pudet tanti mali)
Fabula quanta fui! conviviorum ut poneat,
In quis amantem & languor, & silentium
Arguit, & latere peritus imo spiritus!
Contrane lucrum nil valere candidum
Pauperis ingenium querebar, applofans tibi;
Simul calentis invercundus Deus
Fervidiore mero arcana promorat loco.
Quod si meis inastuet præcordiis
Libera bilis, ut hac ingrata ventis dividat
Fomenta, vulnus nil malum levantia;
Desinet imparibus certare summotus pudor.
Ubi hac severus te palam laudaveram:
Jussus abire domum, ferebar incerto pede
Ad non amicos heu mihi posteis, & heu
Limina dura, quibus lumbos, & infregi latus.
Nunc gloriantis quamlibet mulierculam
Vincere mollitie amor Lycisci me tenet:
Unde expedire non amicorum queant
Libera consilia, nec contumeliaz graves;

Sed alius ardor, aut puerū candidæ,
Aut teretis pueri longam renodantis comam.

ODE XII.

*In anum fædum, ac fastidam, quæ illius amores
ambiebat.*

Quid tibi vis, mulier nigris dignissima barris?
Munera quid mihi, quidve tabellas
Mittis, nec firmo juveni, neque naris obesæ?
Namque sagacius unus odor,
Polypus, an gravis hirsutis cuber hircus in aliis:
Quam canis acer, ubi lateat sus.
Qui sudor vixit, & quam malus undique membris
Crescit odor! cum pene soluto
Indomitam properat rabiem sedare; neque illi
Jam manet humida creta, colorque
Stercore fucatus crocodili; jamque subando
Tenta cubilia, testaque rumpit.
Vel mea cum saxis agitat fastidia verbis,
Inachia langues minus ac me:
Inachiam ter nocte potes; mihi semper ad unum
Mollis opus: pereat male, quæ te
Lesbia, quærenti taurum monstravit inertem:
Cum mihi Cous adesset Amyntas:
Cujus in indomito constantior inguine nervus,
Quam nova collibus arbor inheret.
Muricibus Tyriis iteratæ vellera lanæ,
Cui properabant? tibi netpe:
Ne foret æqualeis inter conviva, magis quem
Diligeret mulier sua, quam te.
O ego non felix, quam tu fugis, ut pavet acreis
Agna lupos, capreæque leones.

AD

AD AMICUM.

ODE XIII.

Hyemen bilariter, & jucunde esse traduendum.

Horrida tempestas cælum contraxit; & imbræ
Nivesque deducunt Jovem: nunc mare, nunc
siluz
Threicio Aquilone sonant. Rapiamus, amice,
Occasionem de die: dumque virent genua,
Et decet, obducta solvatur fronto senectus.
Tu vina Torquato move Consule pressa meo.
Cetera mitte loqui: Deus hac fortasse benigna
Perfundit nardo juvat, & fide Cyllenea
Levare duris pectora sollicitudinibus:
Nobilis ut grandi cecinii Centaurus alumno:
Invictæ, mortalis Dea nate puer Thetide,
Te manet Assaraci tellus, quam frigida parvi
Findunt Scamandri flumina, lubricus & Simeis:
Unde tibi redditum certo sub tegmine Parex
Rupere: nec mater domum cœrulea te revchet.
Illic omne malum vino cantuque levato,
Deformis ægrimoniz dulcibus alloquii.

AD MÆCENATEM.

ODE XIV.

*Tyrynes amorem causam esse, eur promissos Jambos
non absolvat.*

Mollis inertia cur tantum diffuderit imis
Oblivionem sensibus,
Focula Lethæos ut si ducentia somnos

Aren-

Arente sance traxerim,
Candidus Macenas, occidis sapere rogando;
Deus, Deus nam me vetat
Inceptos, olim promissum carmen, Iambos
Ad umbilicum adducere.
Non aliter Samio dicunt arsisse Bathyllo
'Anacreontea Teium,
Qui persapere cava testudine flevit amorem
Non elaboratum ad pedem.
Uteris ipse miser: quod si non pulchrior ignis
Accedit obsessam Ilion,
Gaudie sorte tua: me libertina, neque uno
Contenta, Phryne macerat.

AD NEÆRAM.

ODE XV.

Non servatam ab eam fidem conqueritur.

NOX erat, & celo fulgebat luna sereno
Inter minora sidera;
Cum tu magnorum numen laxura Deorum
In verba jurabas mea,
Arctius, atque edera procerata adstringitur ilex,
Lentis adhaerens brachii:
Dum pecori lupus, & nautis infestus Orion
Turbarit hibernum mare,
Insonsusque agitarit Apollinis aura capillos,
Fere hunc amorem mutum:
O dolitura mea multum virtute, Neæra.
Nam si quid in Flacco viri est,
Non feret assidua potiori te dare nocteis:
Et quæret iratus parem.

Nec

Nec semel offensi cedet constantia formæ,
Si certus intrarit dolor.
At tu, quicumque es felicior, atque meo nunc
Superbus incedis malo;
Sis pecore, & multa dives tellure licebit,
Tibique Paetolus fluat,
Nec te Pythagoræ fallant arcana renati,
Formaque vincas Nireas
Eheu translatos alio moerebis amores:
At ego vicissim risero.

ODE XVI.

*Queritur bellorum civilium nullum esse finem, quare de
Republ. Romana desperat, aliasque terras & ipse
petere cogitat, & aliis, ut idem faciant, snadet.*

Altera jam teritur bellis civilibus ætas:
Suis & ipsa Roma viribus ruit.
Quam siquæ finitimi valuerunt perdere Marsi,
Minacis aut Etrusca Porsenæ manus,
Æmula nec virtus Capitæ, nec Spartacus acer,
Novisve rebus infidelis Allobrox:
Nec fera carulea domuit Germania pube,
Parentibusve abominatus Annibal:
Impia perdemus devoti sanguinis ætas:
Ferisque rurus occupabit solum.
Barbarus, heu! cineres insistet vîctor, & urbem
Eques sonante verberabit ungula:
Quæque carent ventis, & solibus, ossa Quirini,
(Nefas videre,) dissipabit insolens.
Forte quid expedit, communiter, aut melior pars,
Malis carere quæritis laboribus?
Nulla sit hac postor sententia: Phocæorum

Vc.

Velut profugit exsecrata civitas
 Agros, atque lares patrios, habitandaque sana
 Apris reliquit, & rapacibus lupis:
 Ire, pedes quocumque ferent, quocumque per undas
 Notus vocabat, aut protervus Africus.
 Sic placet? an melius quis haberet suadere? secunda
 Ratem occupares quid moramur alite?
 Sed juremus in hæc: Simul imis saxa renarint
 Vadis levata, ne redire sit nefas:
 Neu conversa domum pigræ dare linteæ, quando
 Padus Matina laverit cacumina;
 In mare seu celsus procurrerit Apenninus,
 Novaque monstra junxerit libidine
 Mirus amor: juvet ut tigres subsidere cervis,
 Adulteretur & columba milvio:
 Credula nec ravos timeant armenta leones,
 Ametque salsa lævis hircus æqua.
 Hæc & quæ poterunt redditus absindere dulces,
 Eamus omnis exsecrata civitas,
 Aut pars indocili melior grege: mollis, & expes
 Inominata perprimit cubilia.
 Vos, puibus est virtus, muliébrem tollite luctum,
 Etrusca præter & volate litora.
 Non manet Oceanus circumvagus, arva beata
 Petamus arva, diviteis & insulas:
 Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis,
 Et imputata floret usque vinea:
 Germinat & nunquam fallentis termes olivæ,
 Suamque pulla fucus ornat arborei:
 Mellæ cava manant ex ilice: montibus altis
 Levis crepante lympha desilie pede
 Illic injussæ veniunt ad mulætra capella,
 Refertque tenta grex amicus ubera:
 Nec vespertinus circumgemit ursus ovile,

Nec

Nec intumescit alta viperis humus:
 Pluraque felices mirabimur, ut neque largis
 Aquosus Eurus arva radat imbrisbus,
 Pinguia nec siccis urantur semina glebis.
 Utrumque rege temperante cælitum.
 Non hue Argoo contendit remige pinuss:
 Neque impudica Colchis intulit pedem;
 Non hoc Sidonii torserunt cornua nautæ,
 Laboriosa nec cohors Ulysei:
 Nulla nocent pecori contagia: nullius astri
 Gregem æstuosa torret impotentia.
 Jupiter illa pia secrerat litora genti,
 Ut inquinavit ære tempus aureum,
 Ærea define ferro duravit sæcula: quo nunc
 Piis secunda, vate me, datur fuga.

AD CANIDIAM.

ODE XVII.

Petit, ut sibi ignoscat. Eam autem dum vult videri
 placare, gravissime, & acerbissime velicit, at-
 que ad eo lactrat.

Jam jam efficaci do manus scientiæ;
 Supplex & oro regna per Proserpinæ,
 Per & Dianæ non movenda numina,
 Per atque libros carminum valentium
 Resixa cælo devocate sidera,
 Canidia, parce vocibus tandem sacris,
 Citumque retro solve, solve turbinem.
 Movit nepotem Telephus Nercium,
 In quem superbus ordinarat agmina
 Mysorum, & in quem tela acuta torserat.

Lu-

Luxure matres Ilia addictum feris
 Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem.
 Postquam relictis moenibus rex procidit,
 Heu, pervicacis ad pedes Achillei.
 Setosa duris exuere pellibus
 Laboriosi remiges Ulyssae,
 Volente Circe, membra: tunc mens, & sonus
 Relapsus, atque notus in vultus honor.
 Dedi satis superque poenarum tibi,
 Amata nautis multum, & institoribus.
 Fugit juventas, & verecundus color
 Reliqui ora, pelle amicta lurida.
 Tuis capillus albus est odoribus.
 Nullum à labore me reclinat otium.
 Urget diem nox, & dies noctem: neque est
 Levare tenta spiritu præcordia.
 Ergo negatum vincor ut credam miser,
 Sabella pectus increpare carmina,
 Caputque Marsa dissiliare menja.
 Quid amplius vis? o mare, o terra, ardeo,
 Quantum neque atro delibutus Hercules
 Nessi cruce, nec Sicana fervida
 Furens in Aetna flamma, Tua, donec cinis
 Injuriosis ardus ventis ferar,
 Calct venenis officina Colchicis.
 Quæ finis? aut quod me manet stipendum?
 Effare: jussas cum fide poenas luam;
 Paratus expiare, seu poposceris
 Centum juventus, seu mendaci lyra
 Voles sonari: tu pudica, tu proba
 Perambulabis astra sidus aureum.
 Infamis Helenæ Castor offendens vicem,
 Fraterque magni Castoris, vieti prece
 Adempta vati reddidere lumina.

Et tu (potes nam) solve me dementia;
 O nec paternis obsolete sordibus,
 Nec in se pulcris pauperum prudens anus
 Novendialeis dissipare pulveres.
 Tibi hospitale pectus, & puræ manus,
 Tuusque venter Paetumejus: & tuo
 Cruore rubros obsterix pannos lavit,
 Utcumque fortis exsilis puerpera.

CANIDIÆ RESPONSIO.

Quæ ostendit, se nullis precibus exorari, nulla ratione
 placari posse.

Quid obseratis auribus fundis preces?
 Non saxa nudis surdiora navitis
 Neptunus alto tundit hybernus salo.
 Inultus ut tu riseris Cotytta
 Vulgata, sacrum liberi Cupidinis?
 Et Esquilini pontifex venefici
 Impune ut urbem nomine impleris meo?
 Quid proderat dicasse Pelignas anus.
 Velocius miscuisse toxicum?
 Sed tardiora fata te votis manent:
 Ingrata misero vita ducenda est, in hoc,
 Novis ut usque suppetas laboribus.
 Optat quietem Pelopis infidi pater
 Egens benigna Tantalus semper dapis;
 Optat Prometheus obligatus alti:
 Optat supremo collocare Sisyphus
 In monte saxum: sed vetant leges Jovis.
 Voles modo altis desilire turribus.
 Modo ense pectus Norico recluderes
 frustraque vincia gutturi nectes tuo,

Fastidiosa tristis agrimonias.
Vectabor humeris tunc ego inimicis eques;
Meæque terra cedet insolentia.
An quæ movere cereas imagines,
(Ut ipse nosti curiosus) & polo
Deripere lunam vocibus possim meis,
Possim cremaros excitare mortuos,
Desiderique temperare pocala;
Plorem artis in te nil agentis exitum?

Q. HORATII
FLACCI
CARMEN
SÆCULARRE

Pro Imperii Romanæ incolumitate.

PHOEBE, silvarumque potens Diana,
Lucidum cali decus, o colendi
Semper, & culti date, quæ precamur
Tempore sacro:
Quod Sibyllini monuere versus,
Virgines lectas, puerosque castos,
Dis, quibus septem placuere colles
Dicere carmen.
Alme Sol, curru nitido diem qui
Promis, & celas, aliasque, & idem

Nas-

Nasceris, possis nihil urbe Roma
Visere majus.
Rite maturos aperire partus,
Lenis Iithya, tuere matres;
Sive tu Lucina probas vocari,
Seu Genetylris:
Diva, producas sobolem: Patrumque
Prosperes decreto super jugandis
Feminis, prolisque novæ feraci
Lege marita:
Certos undenos decies per annos
Orbis ut cantus, referatque ludos,
Ter die claro, totiesque grata
Nocte frequentes.
Vosque veraces cecinisse Parcæ,
Quod semel dictum stabilis per ævum
Terminus servet, bona jam peractis
Jungite fata.
Fertilis frugum, pecorisque tellus
Spicea donet Cererem corona:
Nutriant fortus, & aquæ salubres,
Et Jovis aura.
Condito mitis, placidusque telo
Supplices audi pueros, Apollo:
Siderum regina bicornis, audi
Luna, puellas:
Roma si vestrum est opus, illaque
Litus Etruscum tenere turmæ
Jussa pars mutare lareis, & urbem
Sospite cursu:
Cui per ardente sine fraude Trojan
Castus Æneas patriæ superstes
Liberum munivit iter, datus
Plura reliquis.

K 2.

Di